

NEPREDAJNÉ

3 / 2020

mediPRÁVNIK

Špeciálne vydanie určené všeobecným
lekárom pre dospelých

OFFLINE

FESTIVAL KAZUISTÍK NIŽNÁ
2020 - Oravské interaktívne fórum

Informácie o vybraných legislatívnych zmenách týkajúcich sa
poskytovateľov zdravotnej starostlivosti pre tretí kvartál roku 2020

**AMBULANCIE, MÁTE UŽ ZAVEDENÝ INTERNÝ SYSTÉM
HODNOTENIA BEZPEČNOSTI PACIENTA?**

ZÍSKANIE PRÍSPEVKU NA MZDU ZAMESTNANCOV AMBULANCIE

**VŠEOBECNÝ LEKÁR MÁ VYKONAŤ DELEGOVANÉ VYŠETRENIE LEN
ZA PODMIENOK STANOVENÝCH MINISTERSTVOM**

PREDPIS LIEKOV SESTROU

§ mediPRÁVNIK.sk
právna istota pre ambulancie a lekárne

h&h
PARTNERS
ADVOKÁTSKÁ KAN
CELÁRIA ATTORNE
YS AT LAW RECHTS
AN WALTSKANZ
LEISTUDIO LEGALE

teva

Službu mediPRÁVNIK poskytuje h&h PARTNERS,
advokátska kancelária s.r.o., špecializovaná na medicínske právo.

Vážení poskytovatelia zdravotnej starostlivosti,

prinášame Vám prehľad najdôležitejších tém za obdobie tretieho štvrtroka 2020. Tento materiál má za cieľ priblížiť právne názory na aktuálne otázky týkajúce sa postavenia ambulantných poskytovateľov špecializovanej zdravotnej starostlivosti. V tejto súvislosti treba dodať, že tento materiál neobsahuje súhrn všetkých povinností, ktoré sú poskytovatelia zdravotnej starostlivosti pri výkone svojej činnosti povinní dodržiavať.

Zároveň upozorňujeme na to, že je dôležité, aby predmetné právne predpisy boli čítané a aplikované komplexne a v kontexte konkrétnej situácie, v ktorej sa poskytovateľ zdravotnej starostlivosti nachádza. Zjednodušený postup spočívajúci len v automatickom uplatnení všeobecných informácií môže viesť k nesprávnym záverom.

Materiál je vypracovaný v súlade s právnym stavom ku dňu 3. septembra 2020. Účelom tohto materiálu nie je poskytnúť ciele a komplexné právne poradenstvo. Aplikáciu právnych predpisov poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v praxi, ktoré sú obsiahnuté v tomto prehľade je vhodné konzultovať s advokátskou kanceláriou.

Materiál je vypracovaný s podporou TEVA Pharmaceuticals Slovakia s.r.o. Materiál nereprezentuje názory tejto spoločnosti, ale výhradne názory jeho autorov.

JUDr. Ivan Humeník, PhD.
Mgr. Ján Pavlík
h&h PARTNERS, advokátska kancelária s.r.o.

V prehľade najdôležitejších tém sa zameriame na:

1/ Interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta v ambulancii	4
2/ Povinnosť všeobecného lekára vykonať delegované vyšetrenie len za podmienok stanovených ministerstvom	8
3/ Získanie príspevku na mzdu zamestnancov pracujúcich v ambulancii	12
4/ Predpis liekov sestrou	16
5/ Podnikateľské kilečko očami ambulancie	18
6/ Odklad podania daňového priznania a odklad platby dane	21
7/ Rozšírenie zoznamu zdravotníckych pomôcok, ktoré môže predpísať sestra alebo pôrodná asistentka	23
8/ Povinnosť všeobecného lekára poskytnúť výpis zo zdravotnej dokumentácie v písomnej forme špecialistovi	25
9/ Povinnosti ambulancie súvisiace s odpadmi	27
10/ Modifikácia postupu „lege artis“ počas krízovej situácie	29

1/ Ambulancie, máte už zavedený interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta?

Čo je to klinický audit poskytovateľa zdravotnej starostlivosti?

Štát má záujem na tom, aby bol každý poskytovateľ tip-top. To či ambulancia poskytuje starostlivosť v súlade s diagnostickými a terapeutickými štandardami bude ministerstvo zdravotníctva kontrolovať v rámci tzv. klinického auditu. Súčasťou tejto kontroly je aj zisťovanie, či má ambulancia zavedený interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta. Klinický audit je súčasťou systému kvality poskytovateľa zdravotnej starostlivosti.

Pre zvedavých: Právnu úpravu klinického auditu nájdeme upravenú v zákone č. 578/2004 Z.z. a to v § 9b.

Čo je to interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta?

Jednoducho povedané, je to súbor pravidiel zameraný na zvyšovanie bezpečnosti pacienta pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Slovom zákonodarcu ([§ 9b ods. 3](#)) je to systém na identifikáciu, analýzu, riadenie a predchádzanie nežiaducich udalostí.

Každá mince má dve strany a platí to aj pri téme interných systémov hodnotenia bezpečnosti pacienta. Na jednej strane príprava a dodržiavania predstavuje určitú záťaž pre ambulanciu, no na druhej strane predstavuje efektívny nástroj ako znižovať ohrozenia ambulancie, ktoré jej denne prináša poskytovanie zdravotnej starostlivosti.

Pre zvedavých: Ministerstvo zdravotníctva určilo základné kritéria, ktoré musí interný systém hodnotenia bezpečnosti spĺňať - nájdete ich vo [vyhláske č. 444/20189 Z.z.](#) Vyhláska v podstate stanovuje cieľ pre ten-ktorý systém, no neurčuje ambulancii nástroje, prostredníctvom ktorých cieľ vyhlášky naplní.

Akých oblastí sa systém bezpečnosti pacienta týka?

Interný systém sú vlastne pravidlá fungovania ambulancie vo vzťahu k pacientovi. Každý poskytovateľ ambulancie zdravotnej starostlivosti (až na malé výnimky) musí mať prijaté pravidlá upravujúce osem oblastí:

1. bezpečná identifikácia pacientov,
2. bezpečnosť pri používaní liekov a ich uchovávaní,
3. optimálne postupy hygieny rúk pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti,
4. riešenie neodkladných stavov,
5. bezpečná komunikácia,
6. dodržiavanie práv pacientov a osôb podľa osobitného predpisu,
7. sledovanie spokojnosti pacientov,
8. ordinačné hodiny a zastupiteľnosť.

Pre zvedavých: V rámci každej oblasti ministerstvo uviedlo, čo považuje za dôležité aby ambulancia splnila. Detaily nájdete v elektronickej verzii tohoto článku. Kliknite na <https://bit.ly/35ejydt> alebo naskenujte nižšie uvedený QR kód Vaším smartfónom.

Musí mať moja ambulancia vypracovaný systém bezpečnosti pacienta?

Nepochybne áno. Je nevyhnutné, aby ste si pravidlá hodnotenia bezpečnosti pacienta vypracovali. Pokiaľ ich nemáte je najvyšší čas sa do ich prípravy pustiť, prípadne ich prípravou poveriť niekoho komu dôverujete, že tejto problematike rozumie.

Na čo sa mám zamerať pri príprave systému bezpečnosti pacienta?

Existujú dve možnosti pričom jedna z nich je správna a druhá (jemnej povedané) nevhodná. Začnime s tou nevhodnou - je charakteristická tým, že ambulancia si z internetu stiahne nejaký materiál, ktorý jeho autori síce nazvali „Interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta“, ale s veľkou pravdepodobnosťou nereflektuje osobitosti a neumožňuje to, aby sa ambulancia podľa týchto pravidiel aj skutočne správala.

Druhou možnosťou je prijatie takých pravidiel, ktoré budú účinne chrániť ambulanciu, spĺňať „ducha“ požiadaviek zákona a hlavne budú realizovateľné v živote ambulancie.

Znakom dobrých pravidiel je to, že podľa nich ambulancia dokáže denne fungovať. Ak si budete pravidlá hodnotenia bezpečnosti tvoriť sami, na tento aspekt nezabudnite. Zvoľte radšej minimalistický prístup a nezaväzujte sa v pravidlách k niečomu, čo od vás zákon a vyhláška nevyžadujú. V opačnom prípade si naložíte na plecia ťažké bremeno, ktoré budete mať problém denne unieť.

Pri vytváraní pravidiel sa je potrebné vždy zamyslieť nad tým, čo je ich cieľom a ako sa je možné čo najjednoduchšie k cieľovej páske dopracovať bez toho, že by bolo nutné podvádzať, švindľovať a simulovať. Dobré pravidlá nemusia byť rozsiahle. Vzhľadom na činnosť ambulancie možno bude stačiť prijať pre každú oblasť niekolkostranovú smernicu v ktorej bude jasne stanovené:

- čo je mojím cieľom v tejto oblasti?
- čo budem robiť preto, aby som sa k cieľu dostal?
- kto je v rámci ambulancie zodpovedný za plnenie týchto úloh?
- kto a ako často bude kontrolovať, či sa nám darí naše predsavzatia dodržiavať?
- ako zabezpečím to, že ja a moji zamestnanci porozumejú prijatým pravidlám a budú podľa nich fungovať?
- čo urobím, keď zistím že sme sa od správneho smeru odklonili?

Ideálny scenár prípravy pravidiel – odvolajte sa aj na ambulancia.online

Pre každú z ôsmich oblastí je vhodné pripraviť zrozumiteľné pravidlá ktorými sa bude ambulancia riadiť, vzory dokumentov, ktoré sa v dennej praxi budú použí-

vať, check listy na kontrolu expirácie liekov a kontrolu stavu zdravotníckych pomôcok a infografiky týkajúce sa hygieny rúk, informácie pre pacientov o ich právach. Je potrebné myslieť aj na to, aby bol pacient poučený o možnosti dať spätnú väzbu na ambulanciu a jej osadenstvo. Dobrá správa je tá, že časť informácií, ktoré ambulancia musí pacientovi oznámiť je možné nájsť na stránke www.ambulancia.online. Tento projekt rozvíja Komora pre medicínske právo – MEDIUS a jedným z jeho cieľov je poskytovať ambulanciám a ich pacientom informácie, ktoré sú vyžadované vyhláškou 444/2019 Z.z. Viaceré povinnosti môže ambulancia splniť aj s pomocou odkazu na informácie uvedené tuto: <https://www.ambulancia.online/som-pacient>.

Od kedy musí mať moja ambulancia systém hodnotenia bezpečnosti pacienta pripravený?

Najneskôr 1.1.2021 musíte mať systém bezpečnosti pacienta vo vašej ambulancii spustený – musíte byť schopný preukázať, že máte prijaté pravidlá a že podľa nich postupujete. To znamená, že prípravu pravidiel by ambulancia nemali nechávať na posledné týždne roku 2020, ale ideálne je začať ihneď.

Tabuľa hanby – alebo čo mi hrozí ak nebudem mať systém bezpečnosti pacienta

Desať tisíc EUR. Áno, až takúto vysokú pokutu môže ministerstvo uložiť poskytovateľovi, ktorý nemá pravidlá bezpečnosti pacienta. A k tomu umiestnenie na tabuľu hanby – uverejnenie informácie na stránke ministerstva, že ambulancia neprešla klinickým auditom.

Potrebuje Vaša ambulancia premyslený a skutočne funkčný interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta?*

Áno, potrebuje!

Nespoliehajte sa na pár strán textu stiahnutého z internetu bez aplikácie do praxe. Klinickému audítorovi to rozhodne nebude stačiť. **Pripravili sme pre Vás riešenie, v ktorom je naozaj systém.**

- ✓ **Informačné plagáty** do čakárne a ambulancie
- ✓ **Smernice** pre každú oblasť bezpečnosti pacienta
- ✓ **Formuláre** pre kontrolu stavu liekov a zdrav. pomôcok
- ✓ **Edukačné materiály**
- ✓ **Vzory dokumentov**

Podrobné informácie o službe nájdete na www.medipravnik.sk/klinicky-audit

Službu poskytuje h&h PARTNERS, advokátska kancelária s.r.o., špecializovaná na medicínske právo

*Od 1.1.2021 môže MZ SR prostredníctvom určeného audítora vykonať klinický audit. Pri negatívnom náleze hrozí ambulancii pokuta do 10000 EUR a informácia o tom, že nespĺňa podmienky zákona bude zverejnená na webovej stránke ministerstva zdravotníctva.

2/ Všeobecný lekár má vykonať delegované vyšetrenie len za podmienok stanovených ministerstvom

V praxi často nastáva situácia, že pacienti často navštevujú špecialistu, ktorý pri nasledujúcej kontrole potrebuje výsledky laboratórných vyšetrení pacienta. Môže špecialista požiadať o odbery a zabezpečenie laboratórných vyšetrení všeobecného lekára? Mal by všeobecný lekár vyhovieť žiadosti pacienta o odbery pre účely jeho plánovanej návštevy u špecialistu?

Čo, ak pacienti žiadajú o laboratórne vyšetrenie ktoré všeobecný lekár nepotrebuje?

Všeobecní lekári pre dospelých ale aj pediatri sa však určite stretli aj so situáciou, kedy ich pacient alebo lekár - špecialista požiadali o vykonanie odberu a zabezpečenia laboratórneho posúdenia pre potreby následného vyšetrenia pacienta u špecialistu. Všeobecný lekár si zákonite môže položiť otázku, či takýto odber a žiadosť o laboratórne vyšetrenie musí realizovať – ved' on takéto výsledky nepotrebuje.

Môže alebo musí všeobecný lekár odber realizovať?

Zdravotná starostlivosť sa realizuje v potrebnej kooperácii medzi jednotlivými ambulanciami, ktoré v závislosti od ochorenia poskytujú pacientovi potrebnú starostlivosť. Každý poskytovateľov však právne zodpovedá len za tú časť procesu, ktorá v rámci jeho špecializácie spadá do jeho kompetencie. Ak by ambulancia urobila odbery a vyžiadala ich laboratórne vyšetrenie, pričom tieto výsledky nepotrebuje na realizáciu diagnostiky, ktorá spadá do jej odbornej kompetencie, **mohla by sa vystaviť napríklad riziku, že by bol takýto postup revíznym lekárom poisťovne vyhodnotený ako neo-**

podstatný. Ambulancia by takto mohla prísť o cenu výkonu a nedá sa vylúčiť ani to, že by musela uhradiť aj náklady samotného laboratórneho vyšetrenia.

Predpisy však pamätajú na situáciu, keď špecialista ktorého pacient navštevuje potrebuje mať pri nasledujúcej návšteve pacienta k dispozícii jeho aktuálne výsledky. Za účelom toho, aby sa nezdržovalo poskytovanie zdravotnej starostlivosti (napr. aby pacient nemusel chodiť opakovane) ministerstvo zdravotníctva zaviedlo tzv inštitút delegácie indikovaných vyšetrení. I keď to nie je žiadna novinka, máme praktickú skúsenosť s tým, že niektorí špecialisti ako aj všeobecní lekári postupujú v rozpore s podmienkami usmernenia a zbytočne si privodzujú nespokojnosť pacientov, sťažnosti, alebo pozitívne nálezy revízných lekárov.

Nie je to len tak – delegovanie vyšetrenia musí spĺňať podmienky usmernenia MZ SR

Postup pri objednávaní, vykonávaní a kontrole laboratórných a zobrazovacích vyšetrení upravuje odborné usmernenie. Usmernenie je dostupné aj online na stránke ministerstva zdravotníctva - [kliknite sem](#). Okrem zavedenia všeobecných kritérií ktoré musí indikujúci lekár splniť za účelom zadania laboratórneho vyšetrenia (povinný obsah žiadanky) usmernenie hovorí aj to, že pokiaľ indikujúci lekár ním indikované výkony nevykoná sám, **môže ich delegovať na lekára so špecializáciou všeobecného lekárstva** (pozor, len na túto špecializáciu, teda napr. špecialista nemôže delegovať výkony na iného špecialistu). Takéto delegovanie je možné len za predpokladu, že (cit. čl. III ods. 4):

- medzi jednotlivými poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti, ktorí spolupracujú pri diagnostike a liečbe pacienta, **existuje časová dostupnosť viac ako 60 minút** (ak by medzi ambulanciou špecialistu a ambulanciou všeobecného lekára pacienta bola časová vzdialenosť menej ako 60 minút, tak delegovanie výkonu zo strany špecialistu na všeobecného lekára nie je možné)

- hrozí riziko z premeškania pri vykonaní efektívnej diagnostiky a liečby pacienta,
- pacient je imobilný alebo má sťaženú mobilitu alebo
- pacient má súbežne absolvovať viaceré vyšetrenia v rovnakom čase a u jedného poskytovateľa zdravotnej starostlivosti.

Súdiac podľa spôsobu formulovania vyššie uvedených kritérií sa domnievame, že špecialista môže na všeobecného lekára delegovať zabezpečenie indikovaných vyšetrení pokiaľ je splnené hoci len jedno z vyššie uvedených kritérií.

Usmernenie upravuje konkrétne kroky špecialistu ako aj všeobecného lekára

Povinnosti špecialistu

(tzv. indikujúceho lekára):

Aby mohol všeobecný lekár zabezpečiť realizáciu indikovaného vyšetrenia (napr. odber a následnú žiadosť o vyšetrenie do laboratória) musí špecialista splniť tieto podmienky:

- musí overiť, že je splnené aspoň jedno kritérium na delegovanie vyšetrenia (viď odsek vyššie),
- špecialista musí sám vyplniť žiadanku o vyšetrenie a to v rozsahu ako to upravuje čl. III ods. 1 odborného usmernenia
- špecialista musí pripraviť aj lekársku správu v ktorej určí druh, rozsah a lehotu uskutočnenia delegovaných vyšetrení
- špecialista musí uviesť kontakt na svoju osobu (telefonický, elektronický)
- vyplnenú žiadosť, lekársku správu a svoje kontaktné údaje musí špecialista doručiť všeobecnému lekárovi (napríklad aj prostredníctvom samotného pacienta).

Pokiaľ špecialista nezabezpečil všeobecnému lekárovi vyššie vymenované podklady, **všeobecný lekár de facto nemusí vykonať delegované vyšetrenia.**

Za splnenie podmienok nie je možné považovať to, ak by špecialista po pacientovi „odkázal“ že potrebuje zabezpečiť odber a vyšetrenie krvi. Úlohou ako ani povinnosťou

všeobecného lekára nie je suplovať splnenie povinností, ktoré odborné usmernenie ukladá indikujúcemu lekárovi (špecialistovi).

Povinnosti všeobecného lekára (tzv. vykonávajúceho lekára):

Až vtedy, ako boli všeobecnému lekárovi doručené všetky správne pripravené podklady (žiadanka, lekárska správa, kontaktné údaje) je všeobecný lekár povinný vykonať delegované výkony - ale pozor iba v rozsahu uvedenom v správe a na žiadanke. Všeobecný lekár (cit. čl. III ods. 7) žiadosť potvrdí svojou pečiatkou, podpíše a viditeľne označí slovami „vykonávajúci lekár - doručiť výsledok“ a následne odobraté vzorky so žiadosťou odošle do laboratória. Všeobecný lekár je zodpovedný za zber a zaslanie výsledkov delegovaných vyšetrení indikujúcemu lekárovi.

Odborné usmernenie nestanovuje konkrétny spôsob zaslania výsledkov – môžu byť odoslané napr. emailom, resp. dúfajme, že v dohľadnej dobe úlohu doručenia výsledkov splní služba elab v rámci ezdravia. Pri odosielaní výsledkov špecialistovi si však všeobecný lekár vždy musí dať pozor na dodržanie zásady bezpečnosti osobných údajov pacienta (napr. výsledok v prípade emailovej správy odporúčame zaheslovať a v tele emailu ako ani v predmete správy neuvádzať osobné údaje pacienta).

Všeobecný lekár je povinný vykonať delegovaných výkonov ako aj doručené výsledky viesť v rámci zdravotnej dokumentácie pacienta.

teva

Sme jedna Teva

Actavis

IVAX

ratiopharm

PLIVA

teva

3/ Získanie príspevku na mzdu zamestnancov ambulancie

Jedným z ekonomických opatrení z dielne vlády Slovenskej republiky na zmiernenie následkov situácie, ktorá je dôsledkom pandémie ochorenia COVID-19 je príspevok na mzdu zamestnancov. Pre získanie tohto príspevku je nevyhnutné, aby zamestnávateľ v dôsledku vyhlásenej mimoriadnej situácie musel obmedziť alebo dokonca prerušiť svoju činnosť a splnil ďalšie uložené požiadavky.

Načo máte nárok?

V prípade, ak vaša ambulancia bola, respektíve stále je obmedzená vo svojej činnosti počas vyhlásenej mimoriadnej situácie, máte nárok na:

- náhradu 80% priemernej mzdy zamestnanca, ktorého pracovné miesto udržíte alebo
- v závislosti od poklesu vašich tržieb máte nárok na paušálny príspevok na úhradu časti mzdy zamestnanca.

Nárok máte, ak ambulanciu prevádzkujete vo forme spoločnosti (s.r.o.), ako aj samostatne zárobkovo činná osoba (SZČO). Musíte mať ale zamestnaného aspoň jedného zamestnanca, ktorému nemôžete prideliť prácu z dôvodu prekážky na vašej strane.

Čo sa rozumie mimoriadnou situáciou?

Pod pojmom mimoriadna situácia sa rozumie **obdobie ohrozenia** alebo **obdobie pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti** na život, zdravie alebo majetok, ktorá je vyhlásená podľa zákona o civilnej ochrane obyvateľstva. Mimoriadna situácia môže byť vyhlásená vládou SR, okresným úradom v sídle kraja, okresným úradom alebo starostom obce.

Vláda SR dňa 11. marca vyhlásila mimoriadnu situáciu na celom území Slovenskej republiky. V čase prípravy tohto materiálu je mimoriadna situácia vládou SR stále vyhlásená na celom území Slovenskej republiky.

Čo znamená pojem „obmedzená vo svojej činnosti“?

To, čo znamená, že ambulancia je obmedzená vo svojej činnosti si priblížime na nasledujúcom príklade: V ambulancii nepridelujete prácu sestre, keďže pacientov ošetrujete len telefonicky v dôsledku vydaných usmernení.

Podmienkou je, aby zamestnanec bol v pracovnom pomere. Nárok nie je možné uplatniť napríklad na zamestnanca pracujúceho na dohodu o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, ako aj konateľa, ktorý nemá uzatvorenú pracovnú zmluvu a spoločníka, ktorý pre svoju s.r.o. pracuje bez pracovnej zmluvy.

Nutnosť vybrať si jednu z dvoch foriem pomoci:

- Úhrada náhrady mzdy,
- Paušálny príspevok v závislosti od poklesu príjmov ambulancie.

1. možnosť - Úhrada náhrady mzdy zamestnanca

Poskytuje sa vo výške 80 % priemerného zárobku zamestnanca, najviac vo výške 880,- eur.

Príklad

Ak je priemerný zárobok zamestnanca 600 eur mesačne a bol celý mesiac na prekážke, zamestnávateľ mu vyplatí náhradu mzdy v sume 80 % jeho priemerného zárobku, teda 480 eur. Aby sa dodržala podmienka minimálnej mzdy, musí byť vyplatená náhrada mzdy zamestnancovi vo výške 580 eur. Vzhľadom na to, že príspevok od štátu je striktné 80 % priemerného zárobku, v danom prípade vo výške 480 eur, zvyšných 100 eur musí zamestnávateľ zamestnancovi uhradiť z vlastných zdrojov.

2. možnosť - Paušálny príspevok na úhradu časti mzdy zamestnanca v nadväznosti na pokles tržieb

Príspevok na náhradu straty príjmu zo zárobkovej činnosti sa poskytuje nadväzne na pokles tržieb ambulancie.

Dôležitým je zistiť, o koľko vám klesli tržby. Pokles tržieb určíte podľa jednej z nasledujúcich možností:

1. Porovnáte výšku tržby v aktuálnom mesiaci v roku 2020 s výškou tržby v totožnom mesiaci v roku 2019.
2. Vypočítate si priemernú mesačnú tržbu za rok 2019 z celkovej ročnej tržby (celková tržba za rok 2019/12 mesiacov). Túto priemernú mesačnú tržbu porovnáte s aktuálnym mesiacom v roku 2020. (môže to byť vhodnejšia alternatíva ako možnosť 1., ak ste mali tržby v prvom polroku 2019 nižšie, ako tržby v druhom polroku 2019)
3. Ak ste v rovnakom mesiaci v roku 2019 nevykonávali činnosť, porovnáate aktuálny mesiac 2020 s mesiacom február 2020.

Od poklesu tržieb sa odvíja výška príspevku nasledovne:

od 20,00 - 39,99%	180 €
od 40,00 - 59,99%	300 €
od 60,00 - 79,99%	420 €
od 80% a viac	540 €

Mám možnosť dodatočne zmeniť formu pomoci?

Ambulancia alebo lekáreň, ktorá si zvolila určitú formu pomoci, môže dodatočne požiadať o jej zmenu. Ak sa rozhodnete napríklad, že namiesto 1. možnosti chcete využiť 2. možnosť príspevku na mzdy zamestnancov, budete musieť vyplniť novú žiadosť a zároveň budete mať povinnosť oznámiť úradu ukončenie pôvodnej dohody.

Termíny na predloženie žiadosti

O pomoc za mesiac júl je možné požiadať do 30. septembra 2020. Obdobie na uplatnenie nároku za ostatné mesiace, ako aj možné zmeny v termínoch podania žia-

doti nájdete na tomto odkaze: <https://www.pomahameludom.sk/>

Uplatnenie

Žiadosť buď o úhradu náhrady mzdy zamestnanca alebo paušálneho príspevku na úhradu časti mzdy zamestnanca musí ambulancia alebo lekáreň zaslať výlučne elektronicky. Spolu so žiadosťou zasielate aj výkaz pre priznanie príspevku.

Postup pri podávaní žiadosti o príspevok na mzdu zamestnancov

1. krok

Na odkaze <https://www.pomahameludom.sk/> kliknite na opatrenie č. 3 „zamestnávateľom (vrátane SZČO, ktoré sú zamestnávateľmi), ktorí udržia pracovné miesta aj v prípade prerušenia alebo obmedzenia svojej činnosti počas vyhlásenej mimoriadnej situácie“.

2. krok

- Ak ste sa rozhodli pre možnosť č. 1 (Úhrada náhrady mzdy zamestnanca) vyplňate „žiadosť A“ a tiež „výkaz A“
- Ak ste sa rozhodli pre možnosť č. 2 (Paušálny príspevok na úhradu časti mzdy zamestnanca v nadväznosti na pokles tržieb) vyplňate „žiadosť B“ a tiež „výkaz B“

Na predmetnej stránke sa nachádzajú taktiež podrobné návody k vyplneniu žiadosti a výkazu.

3. krok

Vyplnenú žiadosť a vyhlásenie netlačíte, neskenujete ani nepodpisujete. Vyplnenú žiadosť a vyplnený výkaz zasielate elektronicky na adresu, ktorú zistíte zadaním vašej obce na stránke <https://www.pomahameludom.sk/>, s tým, že do predmetu mailovej správy zadáte „Opatrenie č. 3 – Názov poskytovateľa, IČO“.

4/ Predpis liekov sestrou

Jednou zo zmien, ktoré sa môžu podstatne dotknúť manažmentu práce v ambulanciách je oprávnenie, ktorým zákon dovoľuje sestram počas krízovej situácie spojenej s ochorením COVID-19 predpisovať lieky pacientom.

Jedná sa o opatrenie, ktoré reflektuje na vyhlásenie núdzového stavu v zdravotníctve. Novela zákona umožňuje lekárovi ako aj vysokoškolsky vzdelanej sestře predpísať počas vyhlásenej krízovej situácie pacientovi humánný liek, zdravotnícku pomôcku alebo dietetickú potravinu „na diaľku“ prostredníctvom preskripčného záznamu a to dokonca bez dodržania preskripčných a indikačných obmedzení.

Čo sa chápe pod pojmom krízová situácia?

Krízová situácia je upravená ústavným zákonom. Pod pojmom krízová situácia mimo času vojny a vojnového stavu (ďalej len „krízová situácia“) sa rozumie obdobie, počas ktorého je bezprostredne ohrozená alebo narušená bezpečnosť štátu. Ústavné orgány môžu po splnení podmienok ustanovených zákonoch **na riešenie krízovej situácie** vyhlásiť:

- výnimočný stav alebo
- núdzový stav.

Núdzový stav

Núdzový stav vyhlasuje Vláda Slovenskej republiky (vláda SR) a to len za podmienky, že došlo alebo bezprostredne hrozí, že dôjde k ohrozeniu života a zdravia osôb, a to aj v príčinnej súvislosti so vznikom pandémie, životného prostredia alebo k ohrozeniu značných majetkových hodnôt v dôsledku živej pohromy, katastrofy, priemyselnej, dopravnej alebo inej prevádzkovej havárie.

Núdzový stav možno vyhlásiť:

- len na postihnutom alebo na bezprostredne ohrozenom území,
- v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas, najdlhšie na 90 dní.

V čase prípravy tohto materiálu je núdzový stav vládou SR odvolaný. Núdzový stav vyhlásila vláda SR od 16. marca 2020. Núdzový stav bol následne dňa 13. júna 2020 odvolaný. V čase prípravy tohto materiálu teda sestry nemajú možnosť predpisovať lieky, avšak nie je vylúčené, že dôjde opätovne k vyhláseniu núdzového stavu a toto oprávnenie pre sestry opäť bude aktuálnym.

Podmienky predpisu lieku sestrou

- Musí však ísť o taký humánný liek, zdravotnícku pomôcku alebo dietetickú potravinu, ktorú pacient už predtým užíval a teda už bola predtým pacientovi predpísaná jeho predpisujúcim lekárom.
- Zároveň ale môže ošetrojúci zdravotnícky pracovník (lekár alebo sestra) predpísať humánný liek, zdravotnícku pomôcku alebo dietetickú potravinu len v obmedzenom množstve a to v počte balení potrebných na liečbu pacienta v trvaní najviac na dobu 30 dní.
- Predpísať liek za dodržania vyššie uvedených podmienok môže len sestra, ktorá:
 - získala vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa v bakalárskom študijnom programe v študijnom odbore ošetrovateľstvo,
 - získala vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v magisterskom študijnom programe v študijnom odbore ošetrovateľstvo, ak vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa bolo získané v študijnom odbore podľa bodu 1, a
 - je v pracovnoprávnom vzťahu alebo obdobnom pracovnom vzťahu k poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti.

Čo je cieľom takéhoto opatrenia?

Cieľom tejto zavedenej zmeny má byť umožnenie

5/ Podnikateľské kilečko očami ambulancie

Vláda Slovenskej republiky počas leta prijala opatrenia, ktoré svojim obsahom sledujú spoločný cieľ, a to prispieť k zlepšeniu podnikateľského prostredia, ktoré je v ostatnom čase zasiahnuté prijatými opatreniami na zamedzenie šírenia nebezpečnej nákazlivej choroby COVID-19. Medzi takéto podnikateľské subjekty celkom prirodzene patria aj ambulancie. Táto iniciatíva bola označovaná ako „podnikateľské kilečko“, alebo aj ako „lex korona“. Prinášame vám obsah niektorých opatrení, ktoré sú už schválené parlamentom a z pohľadu ambulancií môžu znamenať zmenu v ich doterajšom fungovaní.

Iniciatíva na prijatie zmien, ktoré by mali svojim obsahom predstavovať uľahčenie v plnení povinností administratívnej povahy, ako aj odstránenie byrokratických obmedzení malých a stredných podnikateľov a živnostníkov (sem patria aj ambulancie). Ambulancie sú taktiež subjektami, ktoré by mali tieto zmeny pocítiť, čo by malo v konečnom dôsledku priniesť očakávané zlepšenie týkajúce sa povinností administratívnej povahy a zmenšenie byrokratickej záťaž.

Predĺženie minimálnej lehoty na vyjadrenie k protokolu z daňovej kontroly

Zmenou v prípade výkonu kontrolnej činnosti daňových úradov v ambulanciách je opatrenie, ktorého obsahom je:

- predĺženie minimálnej lehoty na vyjadrenie k protokolu z daňovej kontroly zo súčasných 15 pracovných dní na 30 pracovných dní od doručenia protokolu.
- dlhšia lehota na vyjadrenie k protokolu z daňovej kontroly sa prvýkrát uplatní na tie protokoly, ktoré budú správcom dane vypracované po 30. júni 2020.

Účinnosť toto opatrenie nadobudlo 21. júla 2020, to znamená že v súčasnosti sa už aplikuje v praxi.

Automatické zvýšenie preukázateľne vynaložených výdavkov na spotrebu pohonných látok

Pre ambulancie, ktoré v rámci svojej činnosti využívajú motorové vozidlá a preukazujú vynaložené výdavky na pohonné hmoty je určené opatrenie, ktorého obsahom je:

- umožnenie automatického zvýšenia preukázateľne vynaložených výdavkov na spotrebu pohonných látok prepočítanú podľa spotreby uvedenej v osvedčení o evidencii alebo v technickom preukaze alebo v doplňujúcich údajov od výrobcu alebo predajcu o 20 % bez povinnosti dokladovania a zisťovania vyššej spotreby.
- V prípadoch, ak sa skutočná spotreba pohonných látok nezhoduje so spotrebou uvádzanou v osvedčení o evidencii alebo v technickom preukaze alebo sa tam táto spotreba neuvádza, je možné vychádzať zo spotreby preukázanej dokladom vydaným autorizovanou organizáciou, tak ako doteraz.

Účinnosť toto opatrenie nadobudlo 21. júla 2020, to znamená že v súčasnosti sa už aplikuje v praxi.

Zrušenie povinnosti vyobrazovať vzor pokladničného dokladu

Každá ambulancia, ktorá prijíma tržby v hotovosti za poskytnutý tovar alebo služby musí dodržiavať povinnosti týkajúce sa elektronickej evidencie tržieb. V tejto súvislosti bolo prijaté opatrenie, ktorého obsahom je:

- zrušenie povinnosti ambulancie sprístupniť vyobrazenie pokladničného dokladu, ktorý je vyhotovení elektronicou registračnou pokladnicou tak, aby toto bolo pre kupujúceho jednoznačné, prehľadné, zrozumiteľné, ľahko prístupné a dobre čitateľné. Ambulancie taktiež museli na tomto pokladničnom doklade vyznačiť daňový kód elektronickej registračnej pokladnice, dátum, čas, celkovú sumu platenej ceny a ochranný znak.
- zrušenie možnosti uložiť pokutu pre ambulanciu za mechanické poškodenie a pravopisné chyby bločka, ak naďalej spĺňa všetky náležitosti vyžadované právnymi predpismi.

Účinnosť toto opatrenie nadobudlo 21. júla 2020, to znamená že v súčasnosti sa už aplikuje v praxi.

Zníženie administratívnej záťaže zamestnávateľov voči Sociálnej poisťovni

V súvislosti s povinnosťami ambulancií viažucimi sa k sociálnemu poisteniu a samotnej Sociálnej poisťovni, boli prijaté opatrenia, ktorým obsahom je:

- zrušenie povinnosti zamestnávateľa (ambulancie) odhlásiť sa z registra zamestnávateľov vedeného Sociálnou poisťovňou. Sociálna poisťovňa ukončí registráciu zamestnávateľa automaticky na základe odhlásenia posledného zamestnanca zamestnávateľom z registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia,
- zrušenie povinnosti zamestnávateľa (ambulancie) oznamovať vznik materskej dovolenky u zamestnanca Sociálnej poisťovni, zánik materskej dovolenky a vznik rodičovskej dovolenky sociálnej poisťovni,
- zrušenie povinnosti zamestnávateľa (ambulancie) oznámiť Sociálnej poisťovni začiatok a skončenie čerpania materskej dovolenky alebo rodičovskej dovolenky zamestnancom. Sociálna poisťovňa tieto údaje bude v odôvodnených prípadoch zisťovať iným spôsobom, ktorý by ale nemal predstavovať žiadne dodatočné povinnosti pre ambulancie.
- zavedenie princípu tzv. druhej šance pre ambulanciu, ktorá načas nesplní svoju povinnosť v lehotách určených jednotlivými ustanoveniami zákona o sociálnom poistení, ale dodatočne ju splní v ďalšej sedemdňovej lehote. Ak fyzická a právnická osoba povinnosť splní v „dodatočnej lehote“, Sociálna poisťovňa jej neuloží pokutu. Tento princíp druhej šance sa bude týkať napríklad povinnosti ambulancií, ktoré sú povinné odvádzať poistné, a ktoré pri platení poistného neidentifikujú platbu poistného a neuvedú k nej variabilný symbol a špecifický symbol.
- zrušenie povinnosti kontrolovaného subjektu (ambulancie) predložiť Sociálnej poisťovni písomnú správu o splnení opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov. Splnenie uložených opatrení bude Sociálna poisťovňa zisťovať vykonaním ďalšej kontroly.
- zrušenie povinnosti ambulancie informovať Sociálnu poisťovňu o vyvedení dôsledkov voči zamestnancom zodpovedným za zistené nedostatky.

Vyššie spomenuté opatrenia sú schválené Národnou

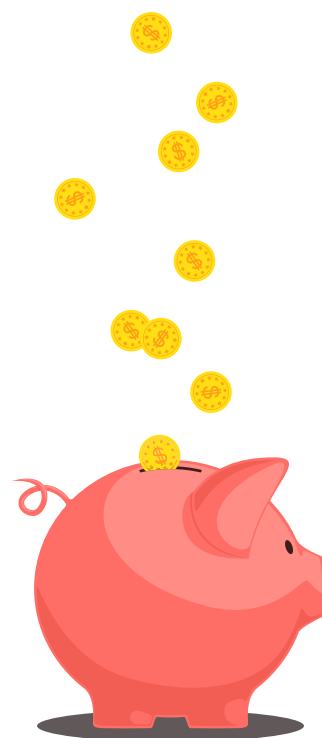
radou Slovenskej republiky, avšak účinnosť nadobudnú až od 1. januára 2021.

Zrušenie povinnosti pravidelne vyhodnocovať a aktualizovať smernicu BOZP

V súvislosti s povinnosťami ambulancií viažucimi sa k povinnostiam súvisiacich s bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci bolo prijaté opatrenie, ktorého obsahom je zníženie zbytočnej administratívnej záťaže na zamestnávateľa v prípade vypracovania koncepcie bezpečnosti ochrany zdravia pri práci. Do prijatia tohto opatrenia bol zamestnávateľ povinný koncepciu politiky BOZP vypracovávať, pravidelne vyhodnocovať a podľa potreby aktualizovať. Avšak, pravidelnosť vyhodnocovania nebola v zákone vymedzená presnými časovými intervalmi.

Prijatím opatrenia došlo k tomu, že koncepcia BOZP sa bude nielen aktualizovať „podľa potreby“, ale aj vyhodnocovať „podľa potreby“ ambulancie. Toto opatrenie prináša to, že ambulancie budú môcť sami posúdiť, kedy je už vyhodnotenie koncepcie potrebné, pričom sa toto vyhodnotenie môže realizovať aj v nepravidelných intervaloch.

Účinnosť toto opatrenie nadobudlo 21. júla 2020, to znamená že v súčasnosti sa už aplikuje v praxi.

6/ Odklad podania daňového priznania k dani z príjmov a odklad platby dane

Jedným z ekonomických opatrení z dielne vlády Slovenskej republiky na zmiernenie následkov situácie, ktorá je dôsledkom pandémie ochorenia COVID-19 je odklad podania daňového priznania k dani z príjmov a odklad platby dane z príjmov. Keďže dátum podávania daňových priznaní pripadá tradične na koniec marca, tento rok bol celý proces poznačený prítomnosťou pandémie ochorenia COVID-19. Z tohto dôvodu množstvo daňových subjektov, medzi ktorými nechýbajú ani ambulancie, využilo možnosť odkladu podania daňového priznania a odklad zaplataenia dane z príjmov.

Ktoré ambulancie majú nárok

Opatrenie týkajúce sa odkladu daňového priznania a platby dane sa týka všetkých ambulancií, ktoré majú povinnosť podať daňové priznanie k dani z príjmov a ktoré nestihli podať daňové priznanie do konca marca 2020.

Predmet opatrenia

Ak ako ambulancia máte povinnosť podávať daňové priznanie k dani z príjmov a nepodali ste daňové priznanie do konca marca 2020, odkladá sa Vám povinnosť podať daňové priznanie k dani z príjmov a povinnosť zaplatiť daň z príjmov:

- za zdaňovacie obdobie, ktorým je kalendárny rok 2019, až do konca kalendárneho mesiaca, ktorý bude nasledovať po skončení obdobia pandémie (v súčasnosti nie je možné určiť kedy to nastane, vid' nižšie). Nie je nutné zasielať žiadne oznámenie, táto lehota Vám začne plynúť automaticky po skončení obdobia pandémie.
- za zdaňovacie obdobie, ktorým je hospodársky rok, ak na základe oznámenia o predĺžení lehoty na podanie daňového priznania, ktoré podáte do konca

kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie (zatiaľ nie je možné určiť termín) predĺži najviac o tri celé mesiace od pôvodného podania daňového priznania.

- v prípade, ak ste už podali riadny odklad daňového priznania (teda žiadali ste o odklad podania po dátume koniec marca 2020) a táto predĺžená lehota Vám uplynie ešte počas obdobia pandémie (stále trvá obdobie pandémie), lehota sa vám automaticky predlžuje až do konca kalendárneho mesiaca po skončení obdobia pandémie. Táto lehota Vám začne plynúť automaticky bez toho, aby ste museli zasielať akékoľvek ďalšie oznámenie.

Obdobie pandémie

Dôležitým pojmom v prípade odkladu podania daňového priznania a k dokladu zaplataenia dane z príjmov je tak pojem obdobie pandémie. Obdobím pandémie sa na tieto účely rozumie mimoriadna situácia, ktorú vyhlásila vláda Slovenskej republiky 12. marca 2020 v súvislosti s ohrozením verejného zdravia II. stupňa z dôvodu ochorenia COVID-19. Mimoriadna situácia bude trvať do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom vláda mimoriadnu situáciu odvolá. V súčasnosti bol vládou zrušený len núdzový stav, avšak mimoriadna situácia (teda aj samotné obdobie pandémie) trvá naďalej. V čase písania tohto článku nie je možné určiť, kedy obdobie pandémie bude vládou Slovenskej republiky odvolané.

Vláda SR dňa 11. marca vyhlásila mimoriadnu situáciu na celom území Slovenskej republiky. V čase prípravy tohto materiálu je stále mimoriadna situácia vládou SR stále trvá na celom území Slovenskej republiky.

Povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie

V prípade povinnosti naviazaných na podanie daňového priznania k dani z príjmov a odkladu platenia dane z príjmov je potrebné v prípade ambulancií, ktoré nie sú zriadené vo forme právnických osôb, ale ako samostatne zárobkovo činné osoby, nezabúdať na povinnosti

súvisiace s povinným nemocenským poistením a povinným dôchodkovým poistením.

Samotné posúdenie vzniku respektíve zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činných osôb je naviazané na samotné údaje o príjmoch, ktoré ambulancia vykáže v podanom daňovom priznaní. V prípade, ak ambulanciu prevádzkujete ako samostatne zárobkovo činná osoba a nepodali ste daňové priznanie k dani z príjmov za rok 2019 do 31. marca 2020, alebo máte predĺženú lehotu na podanie daňového priznania, sa vznik respektíve zánik povinnosti sociálneho poistenia bude posudzovať k prvému dňu tretieho kalendárneho mesiaca, ktorý bude nasledovať po mesiaci, v ktorom uplynula lehota na podanie daňového priznania.

Čo sa týka zániku povinnosti sociálneho poistenia, tak tieto prípady sa budú posudzovať k poslednému dňu druhého kalendárneho mesiaca, ktorý bude nasledovať po mesiaci, v ktorom uplynie lehota na podanie daňového priznania. Na obdobie od 1. júla 2020 do prvého dňa tretieho kalendárneho mesiaca, ktorý bude nasledovať po mesiaci, v ktorom uplynie lehota na podanie daňového priznania v prípade ambulancii, ktoré nepodali daňové priznanie k dani z príjmu za rok 2019 sa použije príjem za rok 2018.

Výhodnejšie platenie preddavkov na daň z príjmov

Výhodnejšie platenie daň z príjmov sa týka sa tých ambulancii, ktoré nepodali daňové priznanie riadne ku koncu marca 2020. Avšak tieto ambulancie podali daňové priznanie, v čase pandémie. To znamená, že daňové priznanie nebolo podané ku koncu marca 2020, ale bude podané ešte v období dokedy bude vyhlásené obdobie pandémie (zatiaľ nie je známy presný dátum, pre bližšie vysvetlenie pozri vyššie).

Výpočet výšky preddavkov na daň z príjmov

Výška preddavkov na daň z príjmov sa v takomto prípade bude odvodzovať od daňového priznania podaného od 1. januára 2020 do skončenia obdobia pandémie, ak výška preddavku na daň z príjmov vypočítaná podľa takto podaného daňového priznania je nižšia ako výška preddavku na daň z príjmov vypočítaná na základe poslednej známej daňovej povinnosti uvedenej v daňovom priznaní podanom za predchádzajúce zdaňovacie obdobie.

Pre ambulancie je toto ustanovenie výhodne, ak výška preddavkov na daň z príjmov podľa daňového priznania podaného v období vytýčenom vyššie bude nižšia, ako tá, ktorá je známa podľa poslednej daňovej povinnosti ambulancie.

V prípade, ak ambulancia zaplatila vyššie preddavky na daň z príjmov, ako preddavky, ktoré má zaplatiť podľa daňového priznania podaného v období od 1. januára 2020 do skončenia obdobia pandémie, tak tieto už zaplatené preddavky sa použijú na budúce preddavky na daň z príjmov, alebo ambulancia môže požiadať o ich vrátenie. **Ak ambulancia sa rozhodne pre možnosť vrátenia preddavkov, budú jej vrátene do 30 dní od podania žiadosti.**

Žiadosť o vrátenie už zaplatených preddavkov na daň z príjmov vo vyššej sume sa podáva elektronicky, prostredníctvom elektronickej schránky, ktorú máte povinne zriadenú ako ambulancia.

7/ Rozšírenie zoznamu zdravotníckych pomôcok, ktoré môže predpísať sestra alebo pôrodná asistentka

Tak ako lekár, aj sestra je zdravotníckym pracovníkom a podľa zákona je subjektom, ktorý poskytuje ošetrovateľskú starostlivosť v rámci svojej ošetrovateľskej praxe.

Zoznam zdravotníckych pomôcok, ktoré môže predpisovať sestra a pôrodná asistentka

Sestra má právomoc predpísať len takú zdravotnícku pomôcku, ktorá je uvedená v zozname zdravotníckych pomôcok, na ktorých predpísanie je oprávnená sestra. Tento zoznam sa nachádza v prílohe k vyhláške Ministerstva zdravotníctva SR č. 89/2018 Z. z. ktorou sa vydáva zoznam zdravotníckych pomôcok, ktoré je oprávnená predpísať sestra alebo pôrodná asistentka.

Podľa vyššie uvedenej vyhlášky sestra a pôrodná asistentka môžu predpisovať nasledujúce zdravotnícke pomôcky:

1. Obväz hydrofilný zaradený v zozname kategorizovaných zdravotníckych pomôcok v skupine A1
2. Gáza hydrofilná zaradená v zozname kategorizovaných zdravotníckych pomôcok v skupine A2
3. Gázové skrútené tampóny zaradené v zozname kategorizovaných zdravotníckych pomôcok v skupine A3
4. Gázové kompresy zaradené v zozname kategorizovaných zdravotníckych pomôcok v skupine A4
5. Vata zaradená v zozname kategorizovaných zdravotníckych pomôcok v skupine A5
6. Elastický obväz, krátkotažný so šírkou od 10 cm do 12 cm zaradený v zozname kategorizovaných zdravotníckych pomôcok v podskupine A7.5
7. Roztoky na výplach rán zaradené v zozname kategorizovaných zdravotníckych pomôcok v podskupine

ne A8.13.2

8. Vložky pre druhý stupeň inkontinencie zaradené v zozname kategorizovaných zdravotníckych pomôcok v podskupine B1.1
9. Vložky pre tretí stupeň inkontinencie zaradené v zozname kategorizovaných zdravotníckych pomôcok v podskupine B1.2
10. Vkladacie plienky zaradené v zozname kategorizovaných zdravotníckych pomôcok v podskupine B2.2
11. Plienkové nohavičky detské zaradené v zozname kategorizovaných zdravotníckych pomôcok v podskupine B3.1
12. Plienkové nohavičky zaradené v zozname kategorizovaných zdravotníckych pomôcok v podskupine B3.2
13. Fixačné nohavičky zaradené v zozname kategorizovaných zdravotníckych pomôcok v skupine B4
14. Podložky pod chorých zaradené v zozname kategorizovaných zdravotníckych pomôcok v skupine B5
15. Urinálne vrecká zaradené v zozname kategorizovaných zdravotníckych pomôcok v skupine B7
16. Pomôcky na autokatetrizáciu zaradené v zozname kategorizovaných zdravotníckych pomôcok v podskupine B10.1
17. Pomôcky na autokatetrizáciu zaradené v zozname kategorizovaných zdravotníckych pomôcok v podskupine B10.

Rozšírený zoznam zdravotníckych pomôcok

Od 1. 7. 2020 nadobudla účinnosť vyhláška Ministerstva zdravotníctva SR č. 176/2020 Z. z., ktorá rozširuje hore uvedený zoznam zdravotníckych pomôcok o ďalších 14. Dokopy je sestra oprávnená predpisovať 31 zdravotníckych pomôcok.

Zoznam sa rozšíril o tieto zdravotnícke pomôcky:

1. Jednodielny systém zaradený v zozname kategorizovaných zdravotníckych pomôcok v skupine F1

8/ Všeobecný lekár je povinný poskytnúť výpis zo zdravotnej dokumentácie špecialistovi

V praxi môže stať, že všeobecný lekár neposkytne špecialistovi výpis zo zdravotnej dokumentácie pacienta aj napriek jeho žiadosti, napríklad z dôvodu svojej pracovnej vyťaženia. Jedná sa v takomto prípade o správny postup všeobecného lekára?

Povinnosť všeobecného lekára

Predpisy určujú, že všeobecný lekár je povinný bezodkladne poskytnúť výpis zo zdravotnej dokumentácie vedenej v písomnej forme inému ošetrovujúcemu zdravotníckemu pracovníkovi v rozsahu jeho vyžiadania. Je potrebné si uvedomiť, že výpis sa poskytuje len zo zdravotnej dokumentácie, ktorá je vedená v písomnej forme (papierová podoba). V prípade, ak ambulancia vedie zdravotnú dokumentáciu len elektronicky v elektronickej zdravotnej knižke pacienta, povinnosť poskytnúť výpis z písomnej zdravotnej dokumentácie sa na ňu logicky vzťahovať nebude.

Povinnosť odborného lekára

Odborný lekár je taktiež na vyžiadanie povinný poskytnúť výpis zo zdravotnej dokumentácie vedenej v písomnej forme v rozsahu ním poskytnutej zdravotnej starostlivosti všeobecnému lekárovi alebo lekárovi, ktorý odporučil osobu na ďalšie poskytovanie zdravotnej starostlivosti.

Poskytovateľ je povinný na základe písomného vyžiadania poskytnúť výpis zo zdravotnej dokumentácie vedenej v písomnej forme v rozsahu, ktorý priamo súvisí s účelom vyžiadania aj:

- a) registrovanému občanovi po preukázaní sa povolením rozkazom na odvod na účely odvodu, vojakovi v zálohe po predložení písomného vyžiadania obvodného úradu v sídle kraja na účely prieskumu jeho

zdravotnej spôsobilosti, vojakovi v zálohe na účely preukázania jeho zdravotnej spôsobilosti na zaradenie do aktívnych záloh a občanovi na účely prijímacieho konania do dobrovoľnej vojenskej prípravy,

- b) príslušnému orgánu na účely sociálnej pomoci, štátnej sociálnej dávky alebo služieb zamestnanosti podľa osobitných predpisov,
- c) inšpektorátu práce a orgánom dozoru na účely vyšetrovania pracovného úrazu alebo choroby z povolania,
- d) príslušnému orgánu na účely medzištátneho osvojenia dieťaťa,
- e) osobám oprávneným nahliadať do zdravotnej dokumentácie, ak rozsah vyžiadania nepresahuje rozsah sprístupňovania údajov zo zdravotnej dokumentácie týmto osobám podľa § 25 ods. 1 zákona č. 576/2004 Z. z.,
- f) orgánu činnému v trestnom konaní alebo súdu,
- g) lekárovi pracovnej zdravotnej služby na účel posúdenia zdravotnej spôsobilosti na prácu.

Typickým príkladom na poskytnutie výpisu zo zdravotnej dokumentácie vedenej v písomnej forme je prípad, kedy si ju od poskytovateľa vyžiada orgán činný v trestnom konaní v rámci trestného konania. OČTK vyšetroje, či poskytovateľ poskytol zdravotnú starostlivosť správne (lege artis) na podnet poškodeného pacienta.

Sprístupňovanie údajov zo zdravotnej dokumentácie

V prípade vedenia zdravotnej dokumentácie v písomnej forme sa údaje zo zdravotnej dokumentácie sprístupňujú sa sprístupňujú formou nahliadania do zdravotnej dokumentácie pacienta:

- a) **pacientovi** alebo jej **zákonnému zástupcovi** v celom rozsahu,
- b) **manželovi alebo manželke, dieťaťu alebo rodičovi** alebo **ich zákonnému zástupcovi po smrti tejto osoby**, a to v celom rozsahu; ak takáto osoba nie je, oso-

be plnoletej, ktorá s ňou žila v čase smrti v domácnosti, blízkej osobe alebo ich zákonnému zástupcovi,

- c) **osobe splnomocnenej na základe písomného plnomocenstva** osoby podľa písmena a) alebo b) s osvedčeným podpisom podľa osobitného predpisu v nevyhnutnom rozsahu uvedenom v plnomocenstve,
- d) **revíznemu lekárovi**, revíznemu farmaceutovi a revíznej sestre príslušnej zdravotnej poisťovne na účely kontrolnej činnosti v celom rozsahu,
- e) **úradu pre dohľad** na účely dohľadu nad zdravotnou starostlivosťou a na účely prešetrovania sťažností v celom rozsahu,
- f) **ministerstvu zdravotníctva, lekárovi samosprávneho kraja a sestre samosprávneho kraja** na účely dozoru podľa osobitného predpisu; ak ide o zdravotnú dokumentáciu príslušníka ozbrojených síl Slovenskej republiky alebo zdravotnú dokumentáciu vedenú v zdravotníckych zariadeniach Ministerstva obrany Slovenskej republiky, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky, **aj lekárom určeným jednotlivými ústrednými orgánmi štátnej správy po dohode s ministerstvom zdravotníctva** v celom rozsahu,
- g) **všeobecnému lekárovi Ministerstva vnútra Slovenskej republiky** na účely lekárskeho vyšetrenia v prijímacom konaní podľa osobitného predpisu a posudkovému lekárovi ozbrojených síl Slovenskej republiky na účely výberového alebo prieskumného konania v celom rozsahu,
- h) **posudkovému lekárovi na účely lekárskej posudkovej činnosti pri výkone sociálneho poistenia** a v sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov podľa osobitných predpisov v celom rozsahu,
- i) **posudkovému lekárovi úradu práce**, sociálnych vecí a rodiny na účely lekárskej posudkovej činnosti podľa osobitného predpisu v celom rozsahu,
- j) **znalcovi**, ktorého ustanovil súd alebo pribral orgán činný v trestnom konaní alebo ktorého požiadala o vypracovanie znaleckého posudku niektorá zo strán na účely priamo súvisiace s konaním pred súdom v rozsahu nevyhnutnom na vyhotovenie znaleckého posudku; o rozsahu údajov potrebných na vypracovanie znaleckého posudku rozhoduje znalec; obdobne sa postupuje, ak ide o znalca určeného podľa osobitného predpisu,
- k) **poisťovni vykonávajúcej individuálne zdravotné poistenie** na účely kontrolnej činnosti poskytnutej zdravotnej starostlivosti, na ktorú sa vzťahuje poistné plnenie,

l) **príslušnému orgánu stavovskej organizácie** v rozsahu kontroly výkonu príslušného zdravotníckeho povolania,

m) **odbornému pracovníkovi epidemiológie príslušného regionálneho úradu** verejného zdravotníctva a odbornému pracovníkovi epidemiológie úradov verejného zdravotníctva Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Ministerstva obrany Slovenskej republiky v rozsahu potrebnom na zabezpečenie epidemiologického vyšetrovania,

n) **osobám oprávneným na výkon klinického auditu** na účely výkonu klinického auditu.

Osoba, ktorá je splnomocnená na základe písomného plnomocenstva môže byť napríklad advokát, ktorý zastupuje pacienta v konaní pred Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, alebo v trestnom či súdnom konaní. V praxi teda ide o prípad, kedy pacient nechce sám z nejakého dôvodu nahliadnuť do svojej zdravotnej dokumentácie a robiť si z nej kópie, ale splnomocní na to svojho advokáta. V tomto prípade je nutné aby podpis na plnomocenstve na základe ktorého advokát (alebo akákoľvek iná osoba, ktorú pacient splnomocnil) môže nahliadnuť do zdravotnej dokumentácie bol overený.

Odporúčanie

Ak si pacient vyžiada nahliadnutie do zdravotnej dokumentácie či robenie si kópii odporúčame, aby ste mu vyhovelí, pretože je to jeho právo. V opačnom prípade poskytovateľ porušuje § 79 ods. 1 písm. m) zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti za čo mu môže orgán, ktorý mu vydal povolenie **uložiť sankciu až do výšky 9 958 eur**.

Pacient sa svojho práva môže domáhať aj na súde a žiadať súd, aby uložil poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti povinnosť pacientovi sprístupniť údaje zo zdravotnej dokumentácie..

9/ Povinnosti ambulancie súvisiace s odpadmi

Z pohľadu každodenného fungovania ambulancie je potrebné poznať povinnosti súvisiace s nakladaním s odpadmi a aplikovať ich pri výkone svojej činnosti. Každá ambulancia by sa snažila získať aspoň približnú orientáciu v tejto problematike a vyvarovať sa tak riziku uloženia prípadnej sankcie. Taktiež je potrebné aby ambulancie v rámci výkonu svojej každodennej činnosti si osvojili pravidlá súvisiace s nakladaním s odpadmi.

Čo je odpad?

Dôležité pre správne pochopenie povinností ambulancií súvisiacich s odpadmi je pochopiť základné pojmy.

Odpadom je každá hnutelná vec, alebo látka, ktorej sa držiteľ odpadu (v našom prípade ambulancia) zbavuje, chce sa jej zbaviť alebo je povinný sa jej zbaviť zo zákona.

Držiteľom odpadu je pôvodca odpadu alebo osoba, ktorá má odpad v držbe.

Pôvodcom odpadu je každý pôvodný pôvodca, ktorého činnosťou odpad vzniká, alebo ten, kto vykonáva úpravu, zmiešavanie alebo iné úkony s odpadmi, ak ich výsledkom je zmena povahy alebo zloženia týchto odpadov.

Povinnosti ambulancie pri nakladaní s odpadmi

Ustanovenia zákona o odpadoch ukladajú základný rozsah povinností pre každého pôvodcu odpadov, ktorým je ambulancia a to v nasledovnom rozsahu:

- správne zaradiť odpad alebo zabezpečiť správnosť zaradenia odpadu podľa Katalógu odpadov,
- zhromažďovať odpady vytriedené podľa druhov odpadov ([katalóg odpadov nájdete na tomto odkaze](#)),
- zhromažďovať oddelene nebezpečné odpady podľa ich druhov, označovať ich určeným spôsobom,

- odovzdať odpady len osobe oprávnenej nakladať s odpadmi,
- viesť a uchovávať evidenciu o druhoch a množstve odpadov a o nakladaní s nimi (v písomnej alebo elektronickej podobe),
- ohlasovať údaje z evidencie príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva a uchovávať ohlásené údaje.

Rozdelenie odpadov v ambulancii

Za bežný odpad, ktorý vzniká v ambulancii a nie je nebezpečným odpadom zaradzujeme:

- ostré predmety (napríklad injekčné ihly, skalpely, ostatné ostré lekárske nástroje a pod.),
- časti a orgány tiel vrátane krvných vreciek a krvných konzerv okrem tých, ktorých zber a zneškodňovanie podlieha osobitným požiadavkám z hľadiska prevencie,
- odpady, ktorých zber a zneškodňovanie nepodliehajú osobitným požiadavkám z hľadiska prevencie nákazy, napríklad obvazy, sadrové odtlačky a obvazy, postelňa bielizeň, jednorazové odevy a plienky,
- chemikálie, ktoré neobsahujú nebezpečné látky,
- liečivá, okrem cytotoxických liečiv a cytostatických liečiv.

S odpadom, ktorý tvoria odňaté časti orgánov a tela pacienta, musí ambulancia nakladať ako s nebezpečným odpadom.

Nebezpečný odpad v ambulancii

Nebezpečným odpadom je odpad, ktorý má je špecifikovaný v prílohe č. 1 vyhlášky Ministerstva životného prostredia, ktorou sa ustanovuje katalóg odpadov.

Za nebezpečný odpad, ktorý vzniká v prostredí ambulancie zaradzujeme:

- odpady, ktorých zber a zneškodňovanie podliehajú osobitným požiadavkám z hľadiska prevencie nákazy,
- chemikálie pozostávajúce z nebezpečných látok alebo obsahujúce nebezpečné látky,
- cytotoxické a cytostatické liečivá,
- amalgámový odpad z dentálnej starostlivosti.

Držitelia povolenia na poskytovanie ambulantnej zdravotnej starostlivosti v prípade nebezpečného odpadu nemusia žiadať o súhlas na nakladanie s nebezpečným odpadom pokiaľ nenakladajú s väčším množstvom odpadu ako 1t ročne.

V prípade nebezpečných odpadov je zakázané riedenie a zmiešavanie:

- jednotlivých druhov nebezpečných odpadov navzájom,
- s inými odpadmi, ktoré nie sú nebezpečné a
- s látkami alebo materiálmi, ktoré nie sú odpadom.

Zákonnou povinnosťou, ktorú by mali ambulancie taktiež ovládať je, že nebezpečný odpad sa ukladá do oddelených, uzatvárateľných, nepriepustných a mechanicky odolných, podľa možnosti spáliteľných nádob alebo do uzatvárateľných plastových vakov na jednorazové použitie. Ostrý odpad, pri ktorom hrozí riziko poranenia, sa ukladá do spáliteľných hrubostenných nepriepustných obalov.

Povinnosti viažuce sa k nakladaniu s nebezpečnými odpadmi sa vzťahujú na nakladanie s odpadmi, ktoré obsahujú jednu alebo viac nebezpečných látok a spĺňajú aspoň jedno kritérium na posudzovanie nebezpečných vlastností podľa Katalógu odpadov.

Ďalšie požiadavky na manipuláciu s odpadmi v ambulanciách

Ambulancia musí zabezpečiť aby odpad bol z pracoviska zariadenia zbieraný denne a oddelene.

Zaobchádzanie s odpadom zo zdravotnej starostlivosti si vyžaduje určitý špeciálny prístup. Odpad, ktorý môže byť nebezpečný, respektíve kontaminovaný musí byť zbieraný v špeciálnych nádobách alebo kontajneroch so špeciálnym režimom. V ambulancii, musí byť zabezpečený oddelený zber nebezpečného odpadu a ostatného odpadu. Použitie ostré pomôcky sa odkladajú do špeciálnych nepriepustných, trvale uzatvárateľných obalov so stenami odolnými proti prepichnutiu. Odpadové nádoby na biologicky kontaminovaný odpad musia byť náležite označené a uzamykateľné alebo umiestnené v uzamykateľnom skladovacom priestore.

Triedenie zhromaždeného odpadu musí ambulancia zabezpečiť tak, aby nedochádzalo k jeho zneužitiu, odcudzeniu a aby k nemu nemali prístup nepovolane osoby, zvieratá a hmyz. To, akým spôsobom bude táto podmienka zabezpečená je na samotnej ambulancii. S odpadom je taktiež nutné v ambulancii zaobchádzať tak, aby neprišlo k porušeniu jeho obalu.

Sankcia za porušenie zákonných povinností v oblasti odpadov

V podmienkach Slovenskej republiky je problematika odpadov výrazným spôsobom regulovaná. Táto skutočnosť so sebou prináša samozrejme zvýšenú administratívnu záťaž aj pre také subjekty, akými sú ambulancie.

Venovať pozornosť tejto problematike je potrebné aj z pohľadu, že príslušné, kontrolné orgány (napríklad Okresný úrad v sídle kraja) môžu v prípade porušenia niektorých povinností uložiť subjektom pokutu vo výške od 500 eur do 120 000 eur, v špecifických prípadoch až do výšky 250 000 eur.

10/ Modifikácia postupu „lege artis“ počas krízovej situácie

Do zákona o poskytovaní zdravotnej starostlivosti bolo doplnené ustanovenie, ktoré sa týka definovania, za akých podmienok sa zdravotná starostlivosť môže považovať za poskytnutú „lege artis“. Táto úprava môže mať vplyv v prípade konania pred UDZS ak pacienti namietali, že im zdravotná starostlivosť nebola poskytnutá správne.

Lege artis postup

Všeobecne platí, že zdravotná starostlivosť je poskytnutá správne, ak sa vykonajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia jej stavu pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy a v súlade so štandardnými postupmi na výkon prevencie, štandardnými diagnostickými postupmi a štandardnými terapeutickými postupmi pri zohľadnení individuálneho stavu pacienta.

Zmena počas krízovej situácie

Zdravotná starostlivosť bude poskytnutá správne aj vtedy, ak preukázateľne v príčinnej súvislosti s výnimočným stavom, núdzovým stavom alebo mimoriadnou situáciou (vysvetlenie v prvej kapitole) pri jej poskytovaní nemohli byť splnené požiadavky na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie pre jednotlivé druhy zdravotníckych zariadení.

Materiálno – technické alebo personálne vybavenie pre jednotlivé zdravotnícke zariadenia stanovuje osobitný predpis, ktorým je výnos Ministerstva zdravotníctva SR č. 44/2008 Z.z. o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno – technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení.

Príklad

Z dôvodu krízovej situácie môže dôjsť v ambulancii k personálnemu, či materiálnemu nedostatku zdrojov. Ak by sa napríklad pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti v ambulancii stalo, že na ošetrovanie chýba určitý nástroj alebo materiál, nebude takéto poskytnutie zdravotnej starostlivosti vyhodnotené ako non lege artis postup v prípade, ak sa preukáže, že tento nedostatok bol spôsobený s výnimočným stavom, núdzovým stavom alebo mimoriadnou situáciou.

Zbavenie sa zodpovednosti za priestupky a delikty

V prípade, ak sa ambulancia dopustí porušenia povinností, ktoré jej vyplývajú z predpisov z oblasti zdravotníctva nebude za takéto porušenie zodpovedná. Aby došlo k zbaveniu zodpovednosti musia byť ale súčasne splnené tri podmienky:

- a) jedná sa o porušenie povinnosti vyplývajúcej z niektorého z predpisov z oblasti zdravotníctva,
- b) jedná sa o porušenie povinnosti, ktoré je definované ako správny delikt alebo priestupok
- c) ambulancia, ktorá sa porušenia dopustila bude vedieť preukázať, že v dôsledku uplatňovania právnych predpisov, rozhodnutí správnych orgánov a prijatých opatrení v súvislosti s núdzovým stavom (z dôvodu ochorenia COVID-19) nemohla povinnosť splniť. Za súčasného splnenia uvedených podmienok nebude voči konkrétnej osobe vyvodzovaná zodpovednosť.

Príkladom môže byť napríklad to, že v dôsledku dodržiavania odporúčaní MZSR, hlavných odborníkov nebola ambulancia dostupná štandardným spôsobom pre svojich pacientov, alebo nevykonala plánované zákroky, preventívne prehliadky a podobne. Ak by sa pacient na takýto postup ambulancie sťažoval, tak nedodržanie povinností by zo strany ambulancie mohlo byť vysvet-

mediPRÁVNIK.sk

Právna istota pre Vašu ambulanciu

Získajte ochranu pre Vašu ambulanciu s výhodným balíčkom

Ambulancia všeobecného lekára na kľúč

- ✓ Upozorníme vás na **vaše povinnosti**
- ✓ **Pravidelný newsletter** s právnymi novinkami
- ✓ **Vzory zmlúv a smerníc** pre ortopedickú ambulanciu
- ✓ **Pravidelne aktualizované** dokumenty
- ✓ Zľava na ďalšie služby

Pre viac informácií nás kontaktujte telefonicky na **0917 497 060**, alebo emailom na **podpora@medipravnik.sk**

Službu mediPRÁVNIK poskytuje h&h PARTNERS, advokátska kancelária s.r.o., špecializovaná na medicínske právo.

www.medipravnik.sk
+421 917 497 060
podpora@medipravnik.sk

 mediPRÁVNIK.sk
právna istota pre ambulancie

mediPRÁVNIK

OFFLINE

mediPRÁVNIK.sk

právna istota pre ambulancie a lekárne

ADVOKÁTSKÁ KAN
CELÁRIA ATTORNE
YSA TLAWRECHTS
ANWALTSKANZ
LE I STUDIO LEGALE

Službu mediPRÁVNIK poskytuje h&h PARTNERS,
advokátska kancelária s.r.o., špecializovaná na medicínske právo.

Pobočka v Košiciach

h&h PARTNERS, advokátska kancelária s.r.o.

Mäsiarska 6, 040 01 Košice

E-mail: office@hhpartners.eu

T: +421 55 694 39 91

www.hhpartners.eu

Pobočka v Bratislave

h&h PARTNERS, advokátska kancelária s.r.o.

Záhradnícka 46, 821 08 Bratislava

E-mail: office@hhpartners.eu

T: +421 907 911 389

www.hhpartners.eu

www.medipravnik.sk